

OPÓŹNIENIA W FUNDUSZU SPÓJNOŚCI

Fundusz Spójności współfinansuje duże projekty dotyczące ochrony środowiska i infrastruktury transportowej. W całej perspektywie finansowej 2000–2006 Polska wykorzystała ze środków tego funduszu prawie 5640 mln euro.

Obecnie z Funduszu Spójności współfinansowane są 124 projekty, w tym 88 w sektorze środo-

nowych projektów Funduszu Spójności nie był satysfakcjonujący. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dokonało przeglądu zarówno całego systemu zarządzania i kontroli, jak i poszczególnych projektów.

– Na 60 projektów modyfikowanych w 2006 r. zmiany finansowe wprowadzono w 44. Dlatego mamy ponad 400 mln euro oszczędności, a po uwzględnieniu wszystkich zmian finansowych w projektach kwota pozostająca do zagospodarowania przez Polskę w roku 2006 wyniesie prawie 360 mln euro. Z zaoszczędzonych pieniędzy chcemy sfinansować dodatkowych kilka projektów, które są na liście oczekujących. Rok 2006 jest ostatnim rokiem, w którym można podpisywać umowy z nowymi beneficjentami – powiedziała **Grażyna Gęsicka** minister rozwoju regionalnego, podczas konferencji prasowej, która odbyła się 31 lipca br. w Warszawie.

W przypadku wielu projektów w Funduszu Spójności wstępnie szacowana wartość kontraktów jest wyższa od ich faktycznej wartości.

Realizacja wielu projektów była spowolniona z powodu protestów podczas procesów przetargowych. Dlatego podjęto prace nad przygotowaniem nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych, mającej na celu uproszczenie i skrócenie procedur dla zamówień oraz uporządkowanie postępowań protestacyjnych i odwoławczych. Ustawa weszła w życie 25 maja 2006 r.

Kolejną systemową zmianą było uproszczenie systemu sprawozdawczości. Zmniejszono czę-

stotliwość i liczbę przygotowywanych sprawozdań oraz usprawniono proces wnioskowania o płatności z Komisji Europejskiej poprzez skrócenie czasu weryfikacji dokumentów.

Równocześnie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wraz z Ministerstwem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Ministerstwem Transportu dokonało przeglądu poszczególnych projektów pod kątem terminowości ich realizacji oraz wypełniania warunków środowiskowych, które wstrzymywały płatności dla części projektów. W wyniku tej analizy minister rozwoju regionalnego zorganizowała spotkania wyjaśniające z beneficjentami najbardziej zagrożonych projektów, na których zostali oni zobowiązani do wprowadzenia programów naprawczych. Dokonano też uaktualnienia harmonogramów wszystkich projektów.

– Dużo uwagi poświęcamy analizie poszczególnych projektów pod kątem terminowości ich realizacji, wykorzystania środków, wypełniania warunków środowiskowych. Staramy się znaleźć przyczyny opóźnień ich realizacji – powiedziała minister Gęsicka. – Według stanu na koniec marca 2006 r. łączna wartość podpisanych kontraktów w ramach projektów Funduszu Spójności wyniosła 2,8 mld euro, co stanowi ok. 36% sumy kosztów kwalifikowanych. Beneficjenci wydatkowali ok. 1,3 mld euro, co stanowi ok. 17% całości środków – dodała minister Gęsicka.

Obecnie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na bieżąco monitoruje projekty zwracając uwagę przede wszystkim na do-

Foto: Jacek Zysk

Dużo uwagi poświęcamy analizie poszczególnych projektów pod kątem terminowości ich realizacji, wykorzystania środków, wypełniania warunków środowiskowych. Staramy się znaleźć przyczyny opóźnień ich realizacji – powiedziała Grażyna Gęsicka, minister rozwoju regionalnego.

wiska, 34 w sektorze transportu oraz 2 projekty pomocy horyzontalnej.

Pod koniec 2005 r. stan realizacji projektów zatwierdzonych zarówno w ramach ISPA, jak i

trzymywanie przez beneficjentów zakładanych harmonogramów realizacji oraz wypełnianie warunków środowiskowych.

– *Nie grozi nam niewykorzystanie środków z Funduszu Spójności w obecnej perspektywie finansowej. Mamy projekty na te środki, które dano nam do dyspozycji* – zapewnił **Jerzy Kwieciński**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Powiedział także, że w bieżącym półroczu zakontraktowano i wydatkowano więcej środków z Funduszu Spójności niż w całym ubiegłym roku.

Wiceminister Kwieciński dodał, że istnieje znaczna różnica w stanie realizacji projektów transportowych i środowiskowych finansowanych z Funduszu Spójności. W sektorze transportowym wartość podpisanych kontraktów stanowi 47% całości środków, natomiast w sektorze środowiskowym tylko 28%. Podobnie jest w przypadku wydatkowania środków w projektach transportowych. Wydatkowano ok. 1 mld euro, co stanowi ok. 30% całości środków, podczas gdy w projektach środowiskowych niespełna 317 mln euro, co stanowi ok. 7% całości środków.

– *W przypadku projektów Funduszu Spójności sytuacja wygląda inaczej niż w przypadku projektów finansowanych z funduszy strukturalnych, gdzie projekty samorządów realizowane są szybciej niż projekty realizowane na poziomie krajowym. W Funduszu Spójności jest odwrotnie. Projekty środowiskowe, realizowane przez samorządy realizowane są wolniej niż projekty transportowe, realizowane przez administrację krajową* – powiedział Jerzy Kwieciński.

Wśród problemów, które przyczyniają się do opóźnień w realizacji projektów Funduszu Spójności, minister Kwieciński wymienił: niedotrzymywanie zakładanych

harmonogramów przez beneficjentów, zmiany w zakresie rzeczowym projektu, upadłość wykonawców, problemy w udzielaniu zamówień publicznych oraz niewypełnianie warunków środowiskowych.

W konferencji uczestniczyli także **Kazimierz Kujda**, prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz **Agnieszka Bolesta**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, która poinformowała o kontraktowaniu zaoszczędzonych środków Funduszu Spójności w sektorze środowiskowym.

– *Podstawowym kryterium była dojrzałość projektu, chodziło nam o projekty, które bardzo szybko przystąpią do realizacji, z gotową dokumentacją techniczną, pozwoleniem na budowę itp. Oczywiście braliśmy pod uwagę też inne kryteria jak pozycja w Krajowym Planie Oczyszczania Ścieków czy zamierzony efekt ekologiczny* – powiedziała wiceminister środowiska.

Odpowiadając na pytanie o przyczyny wycofywania się niektórych gmin z realizacji projektów ze środków Funduszu Spójności, Agnieszka Bolesta powiedziała:

– *Dla nas też jest to niezrozumiałe, ale w większości przypadków decydował o tym fakt, że projekty nie były przemyślane. Wielokrotnie gminy dość spontanicznie reagowały na zachętę finansowania z Unii, zawiązywały związki gmin, a podczas realizacji projektu okazywało się, że są duże trudności, nawet we wzajemnej komunikacji między gminami.*

– *Powinniśmy zwiększyć odpowiedzialność samorządów za wykonywanie projektów i rozważamy taką możliwość, żeby wpisać do umów z samorządami konsekwencje przedłużania, przeciągania, zmiany zakresu projektów itp.* – dodała minister Gęsicka.

J.Z.

ekOserwis

finanse

■ Rada Ministrów zaakceptowała 1 sierpnia Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” przedłożony przez ministra rozwoju regionalnego. Program ten jest elementem Narodowej Strategii Spójności, planowanej na lata 2007–2013. Głównym założeniem programu jest zmniejszanie opóźnień rozwojowych w dziedzinie infrastruktury oraz poprawa atrakcyjności inwestycyjnej kraju. Program będzie dotyczył takiego wykorzystywania zasobów istniejących w przyrodzie, aby przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju zapewnić wsparcie dla rozwoju gospodarczego Polski. Program „Infrastruktura i Środowisko” jest największym programem operacyjnym wykorzystującym fundusze unijne. Na jego realizację zostanie przeznaczonych 26 054,7 mln euro, w tym ze środków UE (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności) – 21 275,2 mln euro. Fundusze krajowe to 3754,5 mln euro, a środki prywatne – 1025 mln euro.

■ Senat przyjął jednogłośnie ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Ustawa ma dostosować polskie prawo do rozwiązań UE i umożliwić osiągnięcie 5,75-procentowego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych w 2010 roku. Ustawa przewiduje m.in., że 100 litrów biopaliwa na hektar użytków rolnych z przeznaczeniem na własny użytek, będzie mógł wytwarzać nie tylko pojedynczy rolnik, ale także grupa osób prowadzących gospodarstwa rolne oraz grupy producenckie. Poprawka ta umożliwi produkcję paliwa grupie rolników np. sąsiadów, którzy wspólnie mogą zakupić aparaturę do wytwarzania biopaliwa. Będą mogli bez akcyzy wytworzyć tyle paliwa, ile posiadają ziemi. Ustawa zakłada, że rolnik wytwarzając biopaliwa na własny użytek musi dysponować odpowiednimi urządzeniami, by spełnić minimalne wymagania produkcji takich paliw oraz posiadać zezwolenie na prowadzenie tzw. składu podatkowego, które daje możliwość produkcji biopaliw z zawieszoną akcyzą. Senat uchwalił poprawkę, która dopuszcza możliwość obniżenia przez rząd w drodze rozporządzenia Narodowego Celu Wskaźnikowego (określającego minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw zużywanych w transporcie) wyznaczonego na dany rok w przypadku, gdy

cd. na str. 14